Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. nr. 3.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Bryne

Oppskr. av: H. N. Osnes.

(adresse): Stavne pr. Trondheim

Fylke: Sør-Trøndelag

Herad: Strinda

Bygdelag: Byåsen

Gard: Marienlyst 28

G.nr. 67 Br.nr. 95.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Nei.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Gardbrukar Albert Vådan, Byåsen, nær 70 år

SVAR

1. Jåhein (ein) Same slag til knivar.
Å heine jåen.

2. Naturhein. I dei seinare år også kunsthein. For 40-50 år sidan var og bruka eit bryne som var kalla naverhein, fordi det kom frå ein bekk eller ei elv i Selbu, Navra. Det var då og bruka eit bryne som var kalla skurvangstein. Kvar det kom frå er ukjent. Det var grått med raude flekkar. Vidare var bruka ein jåhein som truleg var førd inn frå Frankrike. Den var raudleg av farge på lag som ein slipestein. — Det salg frå forretningar i byen. I Strinda finn dei ikkji brynestein.

3. Ja, først på slipestein.

4. Uttyning av egga på jå eller sjurce (sigd) med hammer er ukjend.

5. Sende (ei) er ukjend her (Nedskioaren kjenner den frå Sunnmøre). Det har her ikkji vore bruka å ta slipesteinen med på slåtteteigane. Her er lite markaslått i Strinda.

7. Berre bryne av stein er kjent i Strinda

225

8. Ljåen på orvet med ein sliper. Men det har vore bruka å ha med lausja på slåtteteigen som ein set inn i orvet når første jåen er „slöv."
6. Sliper gjerne 3-4 gonger om dag.
9. Her brukar dei berre langorv. Orvet vert sett på jorda, bakre del av jåen mot venstre skuldra og med venstre hand held ein i jåspissen.
10. Ljåstromp, stundom jåstrokk, laga av tre.
11. Nei.
12. Rett bak.
13. Ja, og det var vatn i jåstrompen.
14. Nei.
15. Ukjent
16. Ukjent
17 Nei, men knövar som låg i jorda t.d. vinteren over, skulle verta kvassare etter gamal tru. Sume gamle trur nok dette enno.
18. Heilt ukjent her.
19. Ein spytta ikkje på brynet.
20. Ukjent, men Vådan kunne minnes ein gamal mann som sa sju-sju-sju når han förde brynet - jåheinen, opp og ned. - Vel ein gamal vane.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
adr. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY
225